

12. gimnázium

1. Oldd meg az alábbi feladatokat!

- a) Írd fel annak a körnek az egyenletét, amely középpontjának koordinátái $(3; -4)$ és sugara 5 egység hosszúságú!
- b) Add meg a \vec{b} vektor koordinátáit, ha $\vec{a} (4; 3)$ és $\vec{a} + \vec{b} (2; 1)$!
- c) Mennyi az x értéke, ha $2^x = 2^0 \cdot 2^1 \cdot 2^2 \cdot 2^3 \cdot 2^4 \cdot 2^5$?
- d) Határozd meg a $2x + 3y = 9$ és $y = 5$ egyenletű egyenesek metszéspontját!
- e) Mennyi az alsó kvartilise 11 pozitív egész számnak, ha mediánja 6?

Megoldás:

- a) $(x-3)^2 + (y+4)^2 = 25$ 2 pont
- b) $\vec{b} (-2; -2)$ 2 pont
- c) 15 2 pont
- d) $M (-3; 5)$ 2 pont
- e) 1; 2; 3; 4; 5 vagy 6 2 pont

Összesen: 10 pont

Megjegyzés: Az e) feladatban, ha a versenyző a lehetséges 6 érték közül legalább 1-et helyesen megad, és rosszat nem ad meg, 1 pontot kapjon.

2. Egy versenyen minden résztvevő minden másik résztvevővel kétszer játszott. Minden mérkőzésen a győztes 2 pontot, a vesztes 0 pontot, döntetlen esetén mindkét versenyző 1 pontot kapott. A verseny végén kiderült, hogy az utolsó helyezett versenyző kivételével minden versenyző pontszáma a közvetlenül mögötte végző versenyző pontszámánál ugyanazzal a páros számmal nagyobb. A győztes 2024 pontot szerzett. Hányan vettek részt a versenyen, ha holtverseny nem volt?

Megoldás:

Legyen a résztvevők száma n , ekkor $n(n-1)$ mérkőzést játszottak, így az összes pontszám: $2n(n-1)$. 1 pont

Ha az utolsó helyezett pontszáma x , és minden versenyző d ponttal kapott többet, mint a közvetlenül mögötte végző, akkor a pontszámaik összege a létrejövő számtani sorozat összege.

Ez alapján a pontszámaik összege: $\frac{[2x + (n-1) \cdot d] \cdot n}{2}$. 1 pont

A két összeg egyenlő: $\frac{[2x + (n-1) \cdot d] \cdot n}{2} = 2 \cdot n \cdot (n-1)$. 1 pont

Ebből rendezés után: $2x = (n-1)(4-d)$. 1 pont

Mivel $2x \geq 0$, ezért $4-d \geq 0$, így d párossága miatt $d = 2$ vagy 4 . 1 pont

A győztes pontszáma: $2024 = x + (n-1)d$, így $x = 2024 - (n-1)d$. 1 pont

Ezt behelyettesítve a másik egyenletbe: $4048 = (n-1)(d+4)$. 1 pont

Ha $d = 2$, akkor $n \notin \mathbb{Z}^+$, tehát ez nem megoldás. 1 pont

Ha $d = 4$, akkor $n = 507$. Ez megoldás is. (Minden versenyző mindkétszer legyőzi a mögötte végzőket, és így a pontszámok: 0; 4; 8; ...; 2020; 2024) 1 pont

Tehát 507-en vettek részt a versenyen. 1 pont

Összesen: 10 pont

3. A Kovács család gyermekük számára születésekor lakástakarék számlát nyitott 25 éves futamidőre, havi fix 0,5%-os kamatra. Minden hónap elején 20 000 Ft-ot fizettek be, a bank pedig minden hónap végén jóváírta az aktuális kamatot a számlán. Hány forint volt 25 év elteltével a gyermekük számláján?

Megoldás:

1. hónap vége: $20\,000 \cdot 1,005$

2. hónap vége: $(20\,000 \cdot 1,005 + 20\,000) \cdot 1,005$ 1 pont

Az $n = 25 \cdot 12 = 300$ (hónap). 1 pont

A 300. hónap vége: $(20\,000 \cdot 1,005^{299} + 20\,000 \cdot 1,005^{298} + \dots + 20\,000) \cdot 1,005 =$

$= 20\,000 \cdot 1,005 \cdot (1,005^{299} + 1,005^{298} + \dots + 1)$. 2 pont

A zárójelen belül egy mértani sorozat van, amely estén $a_1 = 1$; $q = 1,005$ és $n = 300$. 2 pont

Így az összeg: $S_n = a_1 \cdot \frac{q^n - 1}{q - 1}$, amiből $S_{300} = 1 \cdot \frac{1,005^{300} - 1}{1,005 - 1} = 693$. 2 pont

Így a megtakarítás: $20\,000 \cdot 1,005 \cdot 693 = 139\,293\,000$. 1 pont

Tehát a Kovács család gyermekének a 25 év elteltével 139 293 000 Ft volt a számláján. 1 pont

12. gimnázium

Összesen: 10 pont

4. Oldd meg az $x^{\lg \operatorname{tg} x} + x^{\lg \operatorname{ctg} x} = 2$ egyenletet a valós számok halmazán!

Megoldás:

Az egyenlet $x > 0$ és $\operatorname{tg} x > 0$ és $\operatorname{ctg} x > 0$ feltételek mellett értelmezett,

így $k\pi < x < \frac{\pi}{2} + k\pi$, ahol $k \in \mathbb{N}$. 1 pont

Legyen $x^{\lg \operatorname{tg} x} = a$, ekkor 1 pont

$x^{\lg \operatorname{ctg} x} = x^{\lg(\operatorname{tg} x)^{-1}} = x^{-\lg \operatorname{tg} x} = a^{-1}$. 1 pont

Így az egyenlet $a + \frac{1}{a} = 2$ alakú, 1 pont

ami $a = 1$ esetén teljesül. 1 pont

Az $x^{\lg \operatorname{tg} x} = 1$, ami $x = 1$ 1 pont

vagy $\lg \operatorname{tg} x = 0$ esetén teljesül. 1 pont

Ha $\lg \operatorname{tg} x = 0$, akkor $\operatorname{tg} x = 1$, 1 pont

így $x = \frac{\pi}{4} + n\pi$, ahol n természetes szám. 1 pont

Az egyenlet értelmezhetőségét figyelembe véve a megoldás $x = 1$ és $x = \frac{\pi}{4} + n\pi$, ahol $n \in \mathbb{N}$ 1 pont

Összesen: 10 pont

5. Egy derékszögű háromszög területe $12 \cdot \sqrt{3} \text{ cm}^2$, az α hegyesszögére pedig teljesül, hogy $\sin \alpha = \frac{1}{2}$.

a) Mekkora a háromszög befogói?

b) Mekkora a háromszög köré írható kör sugara?

Megoldás:

A háromszög területe $T = \frac{a \cdot b}{2} = 12 \cdot \sqrt{3}$, amiből $a \cdot b = 24 \cdot \sqrt{3}$. 1 pont

Mivel $\sin \alpha = \frac{a}{c} = \frac{1}{2}$, ezért $c = 2a$ 1 pont

Felírva a Pitagorasz tételt: $a^2 + b^2 = c^2$, ami 1 pont

$c = 2a$ alapján $a^2 + b^2 = 4a^2$. 1 pont

Így $b^2 = 3a^2$, tehát $b = a \cdot \sqrt{3}$. 1 pont

Ezt visszahelyettesítve a területből kapott összefüggésbe: $a^2 \cdot \sqrt{3} = 24 \cdot \sqrt{3}$, 1 pont

amiből $a = 2 \cdot \sqrt{6} \text{ cm}$ és 1 pont

így $b = 6 \cdot \sqrt{2} \text{ cm}$. 1 pont

A háromszög köré írható kör sugara: $R = \frac{c}{2} = a$ alapján 1 pont

$R = 2 \cdot \sqrt{6} \text{ cm}$. 1 pont

Összesen: 10 pont

Megjegyzés: Ha a félszabályos háromszögre hivatkozva adja meg c és b értékét a -val kifejezve, akkor is kapja meg a megfelelő pontszámokat.

* * * * *

Bármelyik feladat eredményének indoklás nélküli közlésére csak az eredménynél megadott pontszám adható. Több megoldásból csak egy (a jobb) kaphat pontot. Az útmutatóban közöltektől eltérő, de kifogástalan indoklású megoldások egyenértékűek a bemutatott megoldásokkal. Az elérhető maximális pontszám 50 pont.

Kecskemét, 2024. december 2.

A Szervezőbizottság